

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

".

2. İPTAL TALEBİ VE GEREKÇELER:

Yine yukarıda belirtilen somut olay ve bu olayın oluşumu nazara alındığında;

5271 s. CMK.nın mahkemelerin görevi hususunu düzenleyen 4/2. maddesinde "görev konusunda mahkemeler arasında uyumsuzluk çıktığında görevli mahkemeyi ortak yüksek görevli mahkeme belirler"

Aynı Yasanın 5/2. maddesinde "adli yargı içerisindeki mahkemeler bakımından verilen görevsizlik kararlarına karşı itiraz yoluna gidilebilir."

5271 s. CMK.nın itiraz usulü ve inceleme mercilerini düzenleyen;

Madde 268- (1) Hâkim veya mahkeme kararına karşı itiraz, kanunun ayrıca hüküm koymadığı hâllerde 35 inci maddeye göre ilgililerin kararı öğrendiği günden itibaren yedi gün içinde kararı veren mercie verilecek bir dilekçe veya tutanağa geçirilmek koşulu ile zabıt kâtibine beyanda bulunmak suretiyle yapılır. Tutanakla tespit edilen beyanı ve imzayı mahkeme başkanı veya hâkim onaylar. 263 üncü madde hükmü saklıdır.

(2) Kararına itiraz edilen hâkim veya mahkeme, itirazı yerinde görürse kararını düzeltir; yerinde görmezse en çok üç gün içinde, itirazı incelemeye yetkili olan mercie gönderir.

5271 s. CMK.nın itirazı incelemeye yetkili merciler başlığı ile düzenlenen, CMK 268/3 maddesinde;

a) Sulh ceza hâkiminin kararlarına yapılan itirazların incelenmesi, yargı çevresinde bulundukları asliye ceza mahkemesi hâkimine aittir.

b) Sulh ceza işleri, asliye ceza hâkimi tarafından görülüyorsa itirazı inceleme yetkisi ağır ceza işlerini gören mahkeme başkanına aittir.

c) Asliye ceza mahkemesi hâkimi tarafından verilen kararlara yapılacak itirazların incelenmesi, yargı çevresinde bulundukları ağır ceza mahkemesine ve bu mahkeme ile başkanı tarafından verilen kararlar hakkındaki itirazların incelenmesi, o yerde ağır ceza mahkemesinin birden çok dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye; son numaralı daire için birinci daireye; o yerde ağır ceza mahkemesinin tek dairesi varsa, en yakın ağır ceza mahkemesine aittir.

Hükümleri nazara alındığında 5271 s. CMK.nın 4/2. maddesi hükmü gereğince Asliye Ceza Mahkemesi ile Ağır Ceza Mahkemeleri arasında oluşacak görev uyumsuzluğunun çözüleceği ortak yüksek görevli mahkeme Yargıtay 5. Ceza Dairesidir.

Bu açık hükme rağmen 5271 s. CMK.nın 268/3-c maddesindeki Asliye Ceza Mahkemesi hakimi tarafından verilen kararlarda yapılacak itirazların incelenmesi yargı çevresinde bulundukları Ağır Ceza Mahkemesine itiraz edilebileceği, hükmü nedeni ile somut olayımızda gerçekleştiği şekilde Asliye Ceza Mahkemesinin davaya bakmakla görevli mahkemenin Ağır Ceza Mahkemesi olduğu yönündeki görevsizlik kararına karşı CMK. 5/2. maddesi gereğince itiraz yoluna başvurulması nedeni ile Ağır Ceza Mahkemeleri kendilerinin davaya bakıp bakmayacakları hususunda itirazı değerlendirmekte ve kendi görevlerini kendileri belirleme konumuna gelmektedirler.

Oysa, Asliye Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararına karşı itirazda bulunulmaması halinde Ağır Ceza Mahkemesinin kendisinin de görevli olmadığı yönündeki karşı görevsizlik kararı vermesi halinde CMK. 4/2. maddesi gereğince her iki mahkeme arasında oluşan görev uyuşmazlığının çözümü ile görevli mahkeme Yargıtay 5. Ceza Dairesi olacaktır.

Görevsizlik kararlarının itiraza tabi olması nedeni ile oluşan fiili durum neticesinde Asliye Ceza Mahkemeleri ile Ağır Ceza Mahkemeleri arasında görev uyuşmazlığı oluşması ve bu hususun içtihat makamı olan Yargıtay 5. Ceza Dairesi tarafından değerlendirilememesi sonucu doğmaktadır.

Hatta, bir Sulh Ceza Mahkemesinin görmekte olduğu davada Ağır Ceza Mahkemesinin görevli olduğu gerekçesi ile görevsizlik kararı vermesi, bu karara CMK. 5/2. maddesi gereğince itiraz edilmesi halinde, CMK. 268/3-a maddesi gereğince itirazı inceleme görevi Asliye Ceza Mahkemesine ait olduğundan bu mahkemece itirazın kabulü veya reddi yönünde vereceği karar ile davanın görüleceği mahkemenin görevini belirleme konumuna geçtiği ve bu durumda CMK. 4/2. maddesindeki "görevli mahkemeyi ortak görevli yüksek mahkeme belirler" hükmünün ihlal edildiği, Sulh Ceza Mahkemesi ile Ağır Ceza Mahkemesi'nin ortak yüksek görevli mahkemesi Yargıtay 5. Ceza Dairesi olduğu halde oluşan fiili durumla bu görevin Asliye Ceza Mahkemesine verilmesi sonucu doğmaktadır.

Görevsizlik kararına yapılan itiraz neticesinde itiraz merciince verilen kararın CMK. 271/4. maddesi gereğince kesin olması nedeni ile bu karara karşı yalnızca kanun yararına bozma yasa yoluna başvurulabileceği, yukarıda bu yasa yolunu düzenleyen CMK 309/1 ve 2 maddelerindeki Anayasa'ya aykırılık gerekçelerinde açıklandığı üzere, bu yasa yoluna başvurulmasının Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün idari bir makam olarak Anayasa'ya aykırı olacak şekilde yargısal bir kararla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurulmasına yer olmadığına karar verilmesi halinde, belki Ağır Ceza Mahkemesince görülmesi gereken bir davanın itiraz mercii olan Asliye Ceza Mahkemesinin itirazı kabul etmesi halinde Sulh Ceza Mahkemesince görülmesine neden olunacağı açıktır.

Görevli olmayan hakim veya mahkemenin işlemleri başlığını taşıyan CMK. 7/1 maddesindeki "yenilenmesi mümkün olmayanlar dışında hakim veya mahkemece yapılan işlemler hükümsüzdür" düzenlemesi nazara alındığında, mahkemelerin görevinin yasa ile düzenleneceği, şüpheli veya sanığın kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir mahkeme önüne çıkarılmasının Anayasa'ya aykırı olması nedeni ile CMK. 7/1. maddesindeki bu hükmün düzenlendiği, görevsiz bir mahkemede yapılan yargılamanın, görevsizlik kararı neticesinde bir çok işleminin yeniden yapılması gerektiği, bu hususun yargılamanın uzamasına, hukuk devletine olan güvenin sarsılmasına, aynı suçu işleyen sanıkların farklı mahkemelerde yargılanmasına neden olacağı görülmektedir.

Tüm bu hususlar nazara alındığında: Temel sorun, iptali talep olunan CMK .5/2. maddesindeki "... görevsizlik kararlarına karşı itiraz yoluna gidilebilir" hükmünün, CMK. 268/3. maddesi gereğince yapılacak uygulama neticesinde CMK. 4/2. maddesindeki "görevli mahkemeyi ortak yüksek görevli mahkeme belirler" hükmünü fiilen işlemez hale getirmesinden kaynaklanmaktadır. CMK.nın belirtilen hükümlerinin birbirileri ile çakışan ve olayın oluş şekline göre bir diğerini devre dışı bırakan açık çelişkiler içerdiği anlaşılmaktadır.

Bu durumun,

- Anayasa'nın 36/1. maddesindeki adil yargılanma hakkına;*
- Anayasa'nın 36. maddesinin ikinci fıkrasındaki hiçbir mahkeme görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz hükmüne,*
- Anayasa'nın 37. maddesinin hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz hükmüne,*
- Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz,*

hükümlerine aykırı sonuç doğuran bu yasal çelişkinin görevsizlik kararlarına karşı itiraz yoluna gidilebileceği yönündeki 5271 s. CMK.nın 5/2. maddesinin yukarıda belirtilen gerekçelerle Anayasa'ya aykırı olduğundan iptali ile çözülebileceği kanaati oluşmuştur.

İPTAL TALEBİ

Mahkememizce yukarıda açıklanan gerekçelerle Yüksek Mahkemenizin tespit edeceği farklı gerekçelerle,

1- 5271 s. CMK.nın 309/1. maddesindeki "... karar veya hükümde hukuka aykırılık bulunduğunu öğrenen Adalet Bakanlığı o karar veya hükmün Yargıtayca bozulması istenilen yasal nedenlerini belirterek Yargıtay C. Başsavcılığına yazılı olarak bildirir." ibaresinin,

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

2. maddesindeki "Türkiye Cumhuriyeti ... Bir hukuk devletidir"

6. maddesinin 2. fıkrasındaki "Türk Milleti egemenliğini Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organları eli ile kullanır."

9. maddesindeki "yargı yetkisi Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır."

10. maddesi 1. fıkrasındaki "Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir."

10. maddesi 5. fıkrasındaki "Devlet organları, idare makamları bütün işlemleri ile kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

13. maddesindeki "Temel hak ve hürriyetler özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir."

36. maddesindeki "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz."

37. maddesindeki "Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz."

138. maddesindeki "Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

Hükümlerine aykırı olduğu nazara alınarak İPTALİNE,

2- 5271 s. CMK'nın 309/2. maddesindeki "... bu nedenleri aynen yazarak ..." ibaresinin,

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesi, 6. maddesinin 2. fıkrası, 9. maddesi, 10. maddesi 1. ve 5. fıkraları, 13. maddesi, 36. maddesi, 37. maddesi ve 138. maddesi hükümlerine aykırı olduğu nazara alınarak İPTALİNE,

3- 5271 s. CMK'nın 5/2. maddesinin "adli yargı içerisindeki mahkemeler bakımından verilen görevsizlik kararına karşı itiraz yoluna gidilebilir" hükmünün,

5271 s. CMK'nın 3/1, 4/2, 7/1, CMK 268/3. maddeleri ile açık çelişkisinin bulunduğu,

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesi, 6. maddesinin 2. fıkrası, 9. maddesi, 10. maddesi 1. ve 5. fıkraları, 13. maddesi, 36. maddesi, 37. maddesi ve 138. maddesi hükümlerine aykırı olduğu nazara alınarak İPTALİNE,

Karar verilmesi Yüksek Mahkemenizden saygı ile arz ve talep olunur.""